

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ԸՆԴՈՒՆՎԵՑԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԹԵՐՑՄԱՄԲ

Հունիսի 24-ին Վրաստանի խորհրդարանը, երկրորդ ընթերցմամբ, ընդունեց Վրաստանի սահմանադրության եւ «Աջարիայի ինքնավար հանրապետության մասին» սահմանադրական օրենքի փոփոխությունները:

Սահմանադրական փոփոխությունների օգտին Վրաստանի խորհրդարանի 150 անդամներից, անհրաժեշտ 113-ի փոխարեն, քվեարկեց 115-ը: Խորհրդարանական բոլոր երեք ընդդիմադիր կուսակցությունները՝ «Միասնական ազգային շարժումը», «Ազատության համար շարժում-Եվրոպական Վրաստանը», «Հայրենասերների ալյանսը» հայտարարել էին բոյկոտ:

(խորհրդարանի շարունակությունը՝ 2-րդ էջում)

ԳԱԳԱՐԱԺՈՂՈՎ

«ԱՅՍՕՐ ՎՐԱՍՏԱՆԸ ԿՐԿԻՆ ՏՈՆՈՒՄ Է ԻՐ ՏԵՂՆ ՈՒ ԴԵՐԸ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ»

Բաթումիում աշխատանքն ավարտեց եվրոպական 40 երկրների Սահմանադրական դատարանների դատավորների 27-րդ գագաթաժողովը: Գագաթաժողովին ներկա էին եւ ելույթ ունեցան Վրաստանի նախագահ Գիորգի Մարգվելաշվիլին, վարչապետ Գիորգի Կվիրիկաշվիլին, խորհրդարանի նախագահ Իրակլի Կոբախիձեն:

Յայն մասին: Գիորգի Մարգվելաշվիլու խոսքով, Վրաստանը հպարտ է, որ վերջին երեք տարիներին եվրոպայի Սահմանադրական դատարանների նախագահներին գագաթաժողովի նախագահ երկիրն է:

Այսօր Վրաստանը կրկին տոնում է իր տեղն ու դերը եվրոպական իրավական տարածքում: Այսօր մեր հանրությունում աշխույժ բանավեճ է անցկացվում (Շարունակությունը՝ 3-րդ էջում)

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԳԱՐԳԱԺԱՆԻՒՒՒՄ. «ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔԱԿԱՌԱԿԱՐՄԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՆՑԿԱՑՎԵՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ՏԱՐԿԱ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻՆ»

Հունիսի 27-ին Վրաստանի նախագահ Գիորգի Մարգվելաշվիլին, տեղական ինքնակառավարման առաջիկա ընտրությունների անցկացման հարցով, հրավիրեց հատուկ ճեպասուլիս:

Նախագահի խոսքով, ինքը տեղական ինքնակառավարման ընտրությունները նշանակել է «հոկտեմբերի երրորդ շաբաթվա վերջին»: Պետության ղեկավարը հրաժարվեց նշել կոնկրետ ամսաթիվը: - Մենք այդ ուղղությամբ աշխատել եւ կառավարության հետ պայմանավորվել ենք, որ ընտրությունների նշանակման հրամանագիրը կհրապարակվի մինչեւ ընտրությունները 60 օր շուտ՝ օգոստոսի վերջին,- հայտարարեց երկրի նախագահը: Նրա պարզաբանմամբ, այդ որոշումը որոշակիորեն պայմանավորված է անցյալ տարվա թյուրի-

մացության, ինչպես նաեւ օրենսդրական եւ բյուջետային մանրամասների հետ:

- Սակայն, նշանակալիցը կուսակցությունների համար ընտրական թափանցիկ միջավայրն է, եւ այսօր, ընտրություններից 4 ամիս շուտ, ես տեղեկացնում եմ, որ ընտրությունները կանցկացվեն հոկտեմբերի երրորդ շաբաթվա վերջին, ու քաղաքական սուբյեկտները նախապատրաստության համար ունեն չորս ամիս: Սակայն, հրամանագիրը կհրապարակվի օգոստոսի վերջին,- հայտարարեց Գիորգի Մարգվելաշվիլին:

ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՅՑ

ՆՈՐ ՃԱՆԱԴԱՐՀԱՆՏԱՎԵԸ ԹԲԻԼԻՍԻՅ՝ ՀԱՍԱՎ ՔՈՒԹԱՅԻՍԻ

Հունիսի 28-ին Վրաստանի վարչապետ Գիորգի Կվիրիկաշվիլին մասնակցեց Քութայիսի-Չեստափոնի 15.2 կիլոմետրանոց շրջանցիկ թրիկիսից Քութայիսի հասնող, ճանապարհահատվածի բացման արարողությանը: Գնացարկի հատվածի բացմամբ, լրիվությամբ շահագործման տակ դրվեց Չեստափոնի-Քութայիսի-Սամտրեդիա 56.5 կիլոմետրանոց մայրուղին:

Ճանապարհի շինարարությունը իրականացվում էր «Արեւելք-Արեւմուտք» տարանցիկ մայրու-

ղու արդիականացման շրջանակներում: Վրաստանի կառավարությունը տրանսպորտային գլխա-

(Շարունակությունը՝ 2-րդ էջում)

ՎՐԱՍՏԱՆ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ՝ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԲԻԶՆԵՍԻ ՕՐԵՐ» ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Հունիսի 29-30-ին, «Հայաստանում՝ Վրաստանի բիզնեսի օրեր» համաժողովի կապակցությամբ, պաշտոնական այցով Հայաստանում էր գտնվում Վրաստանի էկոնոմիկայի ու կայուն զարգացման նախարար Գիորգի Գախարիան, վրաց բիզնեսի ներկայացուցիչներ: Յորումն անցկացվեցին պայմանավորվածությունը ձեռք էր բերվել Հայաստանի եւ Վրաստանի վարչապետերի միջեւ, 2017թ. փետրվարին Կարեն Կարապետյանի Վրաստան կատարած պաշտոնական այցի շրջանակում:

ՕՐԱԿԱՐԳՈՒՄ ՀԱՄԱՏԵՂ ԱՐՏԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԻՐԱՎԱՆԱՅՄԱՆ ՀԱՐՅՆ ԷՐ

Հայաստանի նախագահի եւ Վրաստանի էկոնոմիկայի նախարարի հանդիպմանը Սերժ Սարգսյանը, ողջունելով հյուրին, կարեւորեց նրա այցը Հայաստան եւ դրա շրջանակներում անցկացված հայ-վրացական գործարար համաժողովը, որը, Հայաստանի նախագահի համոզմամբ, նոր խթան կհաղորդի երկկողմ առեւտրատնտեսական կա-

(Շարունակությունը՝ 4-րդ էջում)

ԵՐԿԿՈՂՄ ԱՌԵՎՏՐԱՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԽՁՈՒՄ

Հունիսի 29-ին, «Հայաստանում՝ Վրաստանի բիզնեսի օրեր» համաժողովի շրջանակում, կայացավ Հայաստանի վարչապետ Կարեն Կարապետյանի եւ Վրաստանի էկոնոմիկայի ու կայուն զարգացման նախարար Գիորգի Գախարիայի զխավորած պատվիրակության հանդիպումը: ՀՀ վարչապետը ողջունեց «Հայաստանում՝ Վրաստանի բիզնես-

սի օրեր»-ի անցկացումը, ինչը կխթանի երկկողմ առեւտրատնտեսական կապերի ակտիվացումը եւ առկա ներուժի լիարժեք իրացման նոր հնարավորություններ կստեղծի: Վարչապետը, մասնավորապես, կարեւորեց ինչպես երկկողմ, այնպես էլ բազմակողմ հարթակներում, նաեւ ազատ տնտեսական գոտիների շրջանա-

(Շարունակությունը՝ 4-րդ էջում)

ԱՐՄԵՆ ԱՆՈՏՅԱՆ. «ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԻՋԵՎ ԲԱԺԱՆԱՐԱՐ ԳԾԵՐ ԶԵՆ ԱՌԱՋԱՆԱ»

- Հայ-վրացական հարաբերությունների օրակարգը պետք է բխի բացառապես երկու երկրների շահերից եւ հնարավորինս կախված չլինի արտաքին ազդակներից,- այս մասին Թբիլիսիում անցկացված «Արեւելյան գործընկերության հեռանկարները» թեմայով միջազգային գիտաժողովում հայտարարել է Հայաստանի Ազգային ժողովի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ Արմեն Աշոտյանը: Նա նկատել է, որ Հայաստանի անդամակցությունը Եվրասիական տնտեսական միությանը (ԵԱՏՄ) դրական ազդեցություն է ունեցել Վրաստանի տնտեսության վրա:

Թբիլիսյան գագաթաժողովի իր ելույթում Արմեն Աշոտյանը ընդգծեց նաեւ, որ Եվրասիական միությանը Հայաստանի անդամակցությունը դրական ազդեցություն է ունենում Վրաստանի վրա: Վրաստանը լրացուցիչ շահույթ է ստանում, վրացական մի շարք ապրանքներ Հայաստանի շնորհիվ հայտնվում են ԵԱՏՄ-ի շուկաներում:

Հայաստանի Ազգային անվտանգության ծառայության նախկին պետ, Տարածաշրջանային հետազոտությունների կենտրոնի առաջատար վերլուծաբան Դավիթ Շահնազարյանը թեեւ կարծում է, որ ԵԱՏՄ-ին Հայաստանի անդամակցությունը ճիշտ որոշումն չէր, բայց իր ելույթում նշեց, որ երկու երկրներում էլ համոզմունք են հայտնում, որ անվտանգության ու տնտեսական տարբեր համակարգերում գտնվելու հանգամանքը խնդիր չի հարուցում երկուստեք հարաբերություններում: Դրանք կայուն են:

ԳԻՏԱ ԷԼԻԲԵԿՅԱՆ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔ

ԳԻՈՐԳԻ ԿՎԻՐԻԿԱՇՎԻԼԻ. «ՄԵՆՔ ԴԻՄԵՅԻՆՔ ՆՇԱՆԱԿԱՆԻ ՉԻՋՈՒՄՆԵՐԻ, ԵՎ ԸՆԴԴԻՍՈՒԹՅՈՒՆԸ ԴԱ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ Է ՈՐՊԵՍ ԿԱՐԵՎՈՐ ՁԵՌՔԵՐՈՒՄ»

Հունիսի 28-30-ին, պաշտոնական այցով, Վրաստանում էր գտնվում Վենետիկի համծնաժողովի նախագահ Ջանի Բուկիկկիոն:

Այցի շրջանակներում, նա հանդիպումներ ունեցավ Վրաստանի նախագահ Գիորգի Մարգվելաշվիլու, վարչապետ Գիորգի Կվիրիկաշվիլու, խորհրդարանի նախագահ Իրակլի Կոբախիձեի հետ:

Վենետիկի համծնաժողովի նախագահի հետ հանդիպումից հետո, Վրաստանի վարչապետ Գիորգի Կվիրիկաշվիլին հայտարարեց, որ վրացական կողմը բարձր է գնահատում երկրին Վենետիկի համծնաժողովի կողմից

ցուցաբերած աջակցությունը եւ անձամբ նախագահի կողմից տրված նշանակալի հանձնարարականները: Վարչապետի խոսքով, Վենետիկի համծնաժողովի նախագահի հանձնարարականները բազային հիմք դարձան Վրաստանում իրականացվող սահմանադրական կարելուրագույն փոփոխությունների համար:

- Բնականաբար, այդ մակարդակի քաղաքական որոշման ընդունման գործընթացը բավականին բարդ է, եւ

մենք դեռեւս գտնվում ենք այդ գործընթացում:

Գ.Կվիրիկաշվիլին Վենետիկի համծնաժողովի նախագահին շնորհակալություն հայտնեց ցուցաբերած աջակցության համար եւ ընդգծեց,

որ երկխոսությունը շարունակվելու է՝ հավելելով.

- Մենք դիմել ենք նշանակալի քաղաքական զիջումների, եւ ընդդիմությունը դա ընդունելու է որպես կարելու ձեռքբերում:

ԻՐԱԿԼԻ ԿՈԲԱՒԻՉԵ. «ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԼԻՆԻ ՈՉ ՄԻԱՅՆ ՕՐԻՆԱԿԱՆ, ԱՅԼԵՎ ԱՄԵՆԱԿԱՏԱՐՅԱԼ ՓԱՍՏԱԹՈՒՂԹԸ»

Վենետիկի համծնաժողովի նախագահ Ջանի Բուկիկկիոյի հետ հանդիպման ավարտից հետո, Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Իրակլի Կոբախիձեն հայտարարեց, որ ինքը Վենետիկի համծնաժողովի նախագահին մանրամասն ներկայացրել է սահմանադրական փոփոխությունների ուղղությամբ իրականացված աշխատանքների ողջ փուլը:

- Մենք Վենետիկի համծնաժողովին առաջարկեցինք շարունակել սերտ համագործակցությունը, որպեսզի, վերջին

հաշվով, Վրաստանում ստեղծենք իրական այնպիսի համակարգ, որը կապահովի երկրի ժողովրդավարական

զարգացումը: Վրաստանի սահմանադրությունը կլինի ոչ միայն օրինական, այլեւ ամենակատարյալ փաստաթուղթը, որը կապահովի Վրաստանի երկարաժամկետ զարգացումը: Վստահությամբ կարելի է ասել, որ նոր փաստաթղթում չկա այնպիսի հոդված, որի ուղղությամբ առաջընթաց չլինի,- հայտարարեց Իրակլի Կոբախիձեն:

ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՅՑ

ՆՈՐ ՃԱՆԱՊԱՐԶԱՆՏՎԱԾԸ ԹԲԻԼԻՍԻՑԻ ՀԱՍԱՎ ՔՈՒԹԱՅԻՄԻ

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

վոր զարկերակի շինարարությունը մտադիր է ավարտել 2020 թվականի վերջին: Նախագծի շրջանակներում, կառուցվել էր քառագոտի, բետոնաասֆալտե ծածկով ճեպընթաց ճանապարհ՝ զուգահեռ 9 կամուրջներով, տրանսպորտային երկու հանգույցով, հետիոտնի համար՝ չորս կամուրջով, ստորգետնյա անցումներով եւ այլ ենթակառուցվածքով: Նախագծի արժեքը, որը ֆինանսավորվել էր ճապոնիայի միջազգային համագործակցության գործակալության կողմից, կազմեց 71 միլիոն լարի:

Նշենք, որ «Արեւելք-Արեւմուտք» կամ եվրոպական տարանցիկ ճանապարհը իր նշանակությամբ երկրորդ եվրոպական տարանցիկ միջանցքն է, որն սկսվում է Ֆրանսիայում եւ ավարտվում՝ Ղրղզստանում: Վրաստանում այդ ճանապարհը սկսվում է Ադրբեյջանի սահմանից եւ ավարտվում Սեւ ծովի ափին, Փոթի նավահանգստի մոտակայքում:

Վրաստանի տարածքում միջանցքի երկարությունը կազմում է 392 կիլոմետր: Ճապոնիայի հետ միասին, «Արեւելք-Արեւմուտք» նախագծին ֆինանսական աջակցություն են ցուցաբերել նաեւ Ասիայի զարգացման բանկը, Եվրոպայի ներդրումային բանկը եւ Եվրամիությունը:

Ելույթ ունենալով ճանապարհահատվածի բացման արարողությանը՝ վարչապետը նշեց, որ այն իրար հետ է կապում երկրի արեւելյան, արեւմտյան եւ հարավային հատվածները:

ՕՐԵՆԱԴԻՐ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ Է ԻՐԱՎԱՆԱԽՏՈՒՄՆԵՐԻ ՏՈՒԳԱՆՔՆԵՐԻ ՆՈՐ ԿԱՐԳԻ ՆԱԽԱԳԻԾԸ

Վրաստանի խորհրդարանի քննարկման են ներկայացվել տեսա եւ լուսանկարման միջոցով վավերացված իրավախախտումների համար տուգանքների նոր սահմանման մասին Վրաստանի կառավարության նախաձեռնությունը:

ԱՍԻԱՆՈՎ, խորհրդարանը ձեռնամուխ է եղել Վրաստանի ՆԳ նախարարության կողմից մշակած «Վարչական իրավախախտումների մասին» օրենքի փոփոխությունների քննարկմանը:

Մասնավորապես, նախագծի համաձայն, եթե իրավախախտման տեղեկատվությունը վավերացնում է ՆԳՆ-ի տվյալների բազայում, ապա՝ տեսա եւ լուսանկարչական կարգով վավերացված իրավախախտման մասին կներկայացվի

վի հակիրճ տեքստային հաղորդագրություն: Եթե տուգանքը վճարվի հասցեատիրոջը հաղորդագրության առաքումից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, ապա իրավախախտը կկարողանա օգտվել հատուկ արտոնություններից, որոնք նախատեսվում են մինչեւ 20 տոկոս տուգանքի գումարի նվազեցում: Եթե իրավախախտի կողմից աշխատանքային 10 օրվա ընթացքում սահմանված գումարը չի մարվում, այդ դեպքում,

ՆԳ նախարարությունն ապահովում է տուգանային կտրոնի առաքումը փոստով: Տուգանային կտրոնի ստացման դեպքում, տուգանքի մուծման ժամկետը հաշվառվում է փոստով դրա ստացման առաջին օրվանից:

Օրինադրական կարգավորում է նաեւ տուգանային կտրոնների հանձնման կարգը, ինչը նախատեսվում է նաեւ դրա հրապարակումը ՆԳՆ կայք-էջում, եթե փոստով ուղարկված տուգանային կտրոնը չի հասել հասցեատիրոջը:

Տուգանային կտրոնի հրապարակման 30-րդ օրը, եթե տուգանքը չի մուծվում, համարվում է իրավախախտում:

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

285,3 ՄԻԼԻՈՆ՝ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐԻ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

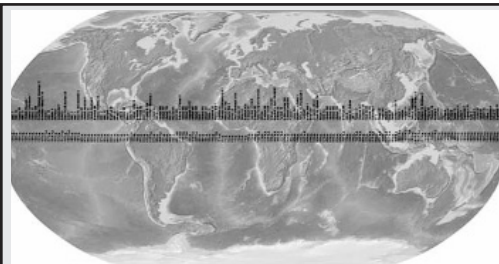
Արժույթի միջազգային հիմնադրամը հավանություն է տվել Վրաստանին 285,3 մլն դոլար հատկացնելուն:

Այդ ծրագիրը նախատեսված է երեք տարվա համար եւ միտված՝ «իշխանությունների կողմից իրականացվող տնտեսա-

կան բարեփոխումներին աջակցելուն»: «Այդ ծրագիրը կօգնի Վրաստանին նվազեցնել խոցելիությունը եւ իրականացնել կո-

որդինացված տնտեսական միջոցառումներ, ինչպես նաեւ հասնել տնտեսական աճի»,- ասված է հիմնադրամի հաղորդագրության մեջ: Խոսքը վերաբերում է «հավակնոտ կառուցվածքային բարեփոխումներին,

որոնք նպատակադրված են կրթության բարելավմանը, ավելի արդյունավետ պետական կառավարման ապահովմանը, ենթակառուցվածքային ներդրումների ներգրավմանը, գործարար մթնոլորտի բարելավմանը»:

ԵՄ

ԵՐԿԱՐԱՑՎԵՑԻՆ

ՈՂԻ ԴԵՄ ՊԱՏՄԱՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Եվրոպական միությունը պաշտոնապես վեց ամսով երկարացրել է Ռուսաստանի նկատմամբ սահմանված տնտեսական պատժամիջոցները:

Սահմանափակումները կգործեն մինչեւ 2018 թվականի հունվարի 31-ը: Մինչ այդ, դրանք հաստատվել էին մինչեւ 2017 թվականի հուլիսի 31-ը:

Ինչպես նշվում է, որոշումն ընդունվել է միաձայն, ԵՄ-ի մասնակից երկրների ղեկավարների զազաթաժողովում, Ֆրանսիայի նախագահ Էմանուել Մակրոնի եւ Գերմանիայի կանցլեր Անգելա Մերկելի՝ Միմսկի համաձայնությունների կատարման թեմայով զեկույցից հետո:

ԻՐԱՔ

ԱՋԱՏԱԳՐՎԵԼ Է ՄՈՍԿՎԱ

Իրաքի բանակն ավարտել է Մոսկվա քաղաքը «Իսլամական պետություն» ծայրահեղական խմբավորման ահաբեկիչներից ազատագրելու գործողությունը: Հունիսի 29-ին իրաքյան զորքերը հսկողություն են հաստատել Մոսկվում ահաբեկիչների կողմից ավերված Ան Նուրի մայր մզկիթի նկատմամբ, որտեղ ԻՊ-ի պարագլուխ Աբու Բաքր ալ Բադդադի 2014 թվականին «Խալիֆայություն» հռչակեց:

Մոսկվա ԻՊ-ի վերջին խոշոր պատվարն էր մնում Իրաքում:

Քաղաքի վրա հարձակումն Իրաքի անվտանգության ուժերը, քուրդ աշխարհազորայինների եւ ԱՄՆ-ի զխավորած միջազգային կոալիցիայի աջակցությամբ, սկսել են 2016 թվականի հոկտեմբերին:

ԱՆՅԱՆՍ

ՆԱՏՕ-Ի ԲՅՈՒՋԵՆ ԿԿԱԶՄԻ 945,9 ՄԻԼԻԱՐԴ ԴՈԼԱՐ

ՆԱՏՕ-ի 29 պետությունների պաշտպանական ընդհանուր բյուջեն 2017 թվականին կաճի 25 մլրդ դոլարով եւ կկազմի 945,9 մլրդ դոլար: Այդ մասին վկայում է ՆԱՏՕ-ի շտաբ-բնակարանի կողմից հրապարակված դաշինքի պաշտպանական ծախսերի վերաբերյալ պաշտոնական վիճակագրությունը:

Այդ միջոցների ավելի քան երկու երրորդը կկազմի ԱՄՆ ռազմական բյուջեն՝ 683,4 մլրդ դոլար:

ՆԱՏՕ-Ն ԿԸՆԴԱՅՆԻ ԻՐ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՅՂԱՆՍՏԱՆՈՒՄ

ՆԱՏՕ-ն մտադիր է Աֆղանստանում կրկին ընդլայնել իր ներկայությունը «Թալիբյան» շարժման զինյալների ակտիվացումից պատճառով, բայց չի սկսի մասնակցել մարտական գործողություններին: Այս մասին հայտարարել է դաշինքի զխավոր քարտուղար Ենս Ստոլտենբերգը: Ըստ նրա, խոսքը վերաբերում է 4 հազար զինվորական խորհրդականներին եւ հրահանգիչներին Աֆղանստան ուղարկելուն:

ՆԱՏՕ-ն Աֆղանստանից իր մարտական ուժերի դուրսբերումն ավարտել է 2014 թվականին: Այդ ժամանակվանից երկրում գործում է դաշինքի «Աճառական աջակցություն» (Resolute support) առաքելությունը՝ 13,5 հազար թվականով: Դրա խնդիրների մեջ են մտնում Աֆղանստանի շուրջ 360 հազար թվականով անվտանգության ազգային ուժերի ուսուցումը, կառավարման եւ թիկունքային ապահովման աջակցումը, ինչպես նաեւ հետախուզական տվյալների տրամադրումը: Ազգային բանակի ֆինանսավորումը նույնպես ապահովում են ՆԱՏՕ-ի երկրները՝ տարեկան շուրջ 5 միլիարդ դոլարի չափով:

Շաբաթից շաբաթ. Փաստեր եւ իրադարձություններ

ՀԱՂՈՐԳՈՒՄ ԵՆ «ՎՐԱՍՏԱՆԻ» ԵՎ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹՂԹԱԿԻՅՆԵՐԸ

ԳԱԳԱԹԱԺՈՂՈՎ

«ԱՅՍՕՐ ՎՐԱՍՏԱՆԸ ԿՐԿԻՆ ՏՈՆՈՒՄ Է ԻՐ ՏԵՂՆ ՈՒ ԴԵՐԸ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ»

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

վում եվրոպական արժեքների, եվրոպական իրավունքի գերակայության հիմնադրույթի եւ մարդու իրավունքների առաջնահերթության հարցերով: Եվ այս առումով, այսօր Վրաստանում գազաթափողովի անցկացումը կարեւորագույն ազդանշան է: Վրաստանն այն երկիրն է, որտեղ հավատում են եվրոպական արժեքներին եւ միտված են եվրոպական ժողովրդավարության պետականության եւ իրավունքի կողմը, հայտարարեց նախագահը:

Վրաստանի վարչապետ Գիորգի Կվիրիկաշվիլին իր ելույթում անդրադարձավ սահմանադրական փոփոխությունների մշակման գործընթացին եւ մասնավորապես ընդգծեց.

- Մեր քաղաքական թիւը կարողացավ առաջադրել սահմանադրական փոփոխությունները եւ անախընթաց մասշտաբի համաժողովրդական քննարկման հիման վրա, քաղաքագետներով, ոչ կառավարական կազմակերպությունների փորձագետներով կազմավորված սահմանադրական հանձնաժողովը կարողացավ ի վեր-

ջո մշակել սահմանադրական փոփոխությունները: Դրանց արդյունքում, Վրաստանը կունենա ժողովրդավարական սկզբունքների վրա հիմնված սահմանադրություն, որը կապահովի խորհրդարանական կառավարման լիարժեք մոդել, հստակորեն կբաժանի պատասխանատվությունը իշխանության ճյուղերի միջեւ, ուժեղ խորհրդարան՝ իր բնական դերով, խորհրդարանի կողմից կառավարությանը վստահության հայտնելու դյուրացված ընթացակարգով, առավել արդյունավետ կառավարություն՝

որպես չեզոք արբիտր՝ նախագահ: Ե՛լ ավելի հստակեցված գործառնություններ, մարդու, հասարակության պաշտպանության առավել բարձր որակ եւ սահմանադրության անցումային հիմնադրություններում վավերացված երկրի արտաքին քաղաքական կուրսի ընտրություն:

Նշենք, որ Սահմանադրական դատավորների գագաթաժողովին, ուրիշ երկրների ներկայացուցիչների հետ միասին, մասնակցեց եւ Հայաստանի Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանը:

ՏԱՐԵԴԱՐԶ

Իր խոսքում, ընդգծելով վերոնշյալ հիմնադրամի նշանակությունը, Վրաստա-

«ՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԸ»՝ ՆՈՐ ՆԱԽԱԴԵՊԻ ԱԿՆՀԱՅՏ ՓԱՍՏ

Հունիսի 27-ին Վրաստանի վարչապետ Գիորգի Կվիրիկաշվիլին ելույթ ունեցավ «Համերաշխության հիմնադրամի» գործունեության եռամյա աշխատանքի հաշվառվությանը նվիրված միջոցառմանը:

Որ վարչապետը հայտարարեց.

- Այդ հիմնադրամը Վրաստանում հիմնեց մարդկանց օգնելու համար քաղաքացիների միավորման աննախադեպ փորձ: Համերաշխության հիմնադրամը բացարձակապես նոր նախադեպ է ստեղծել, եւ երկիրքը փլվում է կոնկրետ ընտանիքի, երեխայի վրա, ու այդ ժամանակ

մենք բոլորս միավորվում ենք: Հենց նման համերաշխության վրա է կառուցված արդի քաղաքակիրթ հասարակությունը, հայտարարեց Գիորգի Կվիրիկաշվիլին:

Նա շնորհակալություն հայտնեց նախկին վարչապետ Իրակլի Ղարիբաշվիլուն, ում նախաձեռնությամբ ստեղծվել էր համերաշխության հիմնադրամը:

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՔՆՆԱՐԿՎԵՑ ՎՐԱՍՏԱՆՈՒՄ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱԶԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԹԵՄԱՆ

Հունիսի 27-ին Վրաստանի հաշտեցման եւ քաղաքացիական իրավահավասարության հարցերով պետնախարար Քեթեան Ցիխելաշվիլին հանդիպում ունեցավ Վրաստանում Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի ներկայացուցչության ղեկավար Քիլիան Միլոշեւիչի հետ:

Հանդիպմանը կողմերը քննարկեցին Վրաստանում Կարմիր խաչի գործունեությունը, մասնավորապես, այդ աշխատանքը անհայտ կորածների որոնումների ուղղությամբ: Նշվեց, որ դրանք իրականացվում են ինտենսիվորեն ու արդյունավետ, եւ արդյունավետության տեսանկյունից առանձնակի կարեւորություն է ստանում համակարգված համագործակցությունը:

թյունը Կարմիր խաչի ու Վրաստանի պետական գերատեսչությունների միջեւ: Հանդիպմանն ընդգծվեց, որ այդ ուղղությամբ գործունեությունը բացարձակապես ապաքաղաքականացված է եւ կրում է միայն մարդասիրական բնույթ:

ԴԻՐՔՈՐՈՇՈՒՄ

ԹՄՐԱՆՅՈՒԹԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԴԱՏԱՊԱՐՏՎԱԾՆԵՐԸ ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿԵՆ

Վրաստանի խորհրդարանի առողջապահության խորհրդարանական կոմիտեի նախագահ Ակակի Ջոիձեի հայտարարությամբ, թմրանյութերի օգտագործման համար դատապարտված անձինք հնարավոր է ազատ արձակվեն այն դեպքում, եթե Վրաստանի խորհրդարանը ընդունի օրինականագիծ, որը կապված է թմրաքաղաքականության ազատականացման հետ:

- Օրենսդրությամբ սահմանվում են պահելու եւ օգտագործման նպատակով փոքր քանակությունները, ինչպես նաեւ այն 143 դեղորայքի մեծ քանակությունները, որոնք մինչ այդ սահմանված չէին եւ, վերոնշյալ դեղորայքի թեկուզ փոքր

քանակության բացահայտման դեպքում, մարդկանց տարիներով արգելափակում էին: Համապատասխան փոփոխությունները կառնչվեն նաեւ այն մարդկանց, ովքեր նվազագույն քանակությամբ թմրանյութերի կամ դրանց հետքերի բացահայտ-

ման համար, այսօր գտնվում են բանտում: Նման մարդիկ ազատ կարձակվեն դատարանի միջոցով, քանի որ կստեղծվեն նոր հանգամանքներ, հայտարարեց Ակակի Ջոիձեն:

Հիշեցնենք, որ Վրաստանի խորհրդարանում ներկայացվել է օրինականագիծ, որի նպատակն է ազատականացնել թմրաքաղաքականությունը: Օրինականագիծը նախատեսում է ութ տարբեր օրենքներում իրականացվելիք փոփոխություններ:

ՀՈՐԻ ՎԱՃԱՌՔԻ ԱՐԳԵԼԸ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԴԱՀԱՆՋՆ Է

- Օտարերկրյա քաղաքացիներին գյուղատնտեսական նշանակության հողերի վաճառքի արգելքը մեր հասարակայնության նշանակալից մասի պահանջն էր, հետեւաբար, խորհրդարանն ընդունեց որոշում՝ մորատորիում հայտարարել հողի վաճառքին մինչեւ այդ նորմը կվավերացվի սահմանադրությունում,-

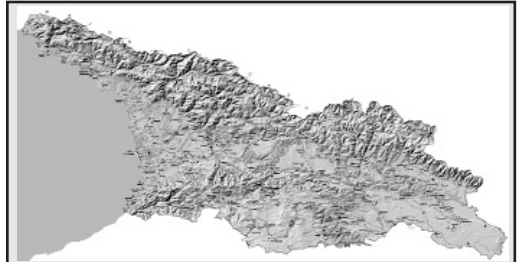
հայտարարեց Վրաստանի գյուղատնտեսության փոխնախարար Իրակլի Շիոլաշվիլին: Նրա խոսքով, սկզբում մորատորիումը հայտարարվել էր դեռ 2013 թվականին, սակայն 2014 թվականին Սահմանադրական դատարանն այն ճանաչեց անօրինական, եւ դա սխալ որոշում էր:

- Այն ժամանակ Սահմա-

նադրական դատարանն ընդունեց ոչ պետական որոշում: Մորատորիումը, որ մենք հիմա սահմանել ենք, լրիվությամբ համապատասխանում է օրենսդրությանը,- հայտարարեց փոխնախարարը եւ հավելեց, որ խորհրդարանական մեծամասնությունը պատրաստակամ է կառավարությանը հնարավորություն ընձեռել ար-

տասահմանին հողամասերի հանձնում բացառիկ դեպքերում, որոշակի պայմաններում, երբ խոսքը վերաբերում է պետական նշանակություն ունեցող խոշոր ներդրումներին:

Ինչպես նշեց փոխնախարարը, ներկա դրությամբ, հստակեցվում է այն հարցը, թե ինչպիսին են լինելու այդ բացառիկ դեպքերը:

ԱՄՆ ՓՈԽՆԱԽԱԳԱՐԸ ԿԱՅՑԵԼԻ ՆԱԵՎ ՎՐԱՍՏԱՆ

ԱՄՆ նախագահ Դոնալդ Թրամփի հանձնարարությամբ, փոխնախագահ Մայք Փենսը հունիսի 30-ից օգոստոսի 2-ը պաշտոնական այցով կայցելի Էստոնիա, Վրաստան եւ Չեռնոգորիա:

Ինչպես նշված է Սպիտակ տան կողմից հրապարակված հաղորդագրության մեջ, Վրաստանում Մայք Փենսը հանդիպում կունենա Վրաստանի նախագահ Գիորգի Մարգվելաշվիլու եւ վարչապետ Գիորգի Կվիրիկաշվիլու հետ: Բացի այդ, ծրագրված է փոխնախագահի հանդիպումը ամերիկյան եւ վրաց զինվորականների հետ, որոնք մասնակցելու են համատեղ Noble Partner զորավարություններին:

ՀՈՒՆԻՍԻ 1-ԻՑ ԾԱՆԱԴԱՐՅՆԵՐԻՆ ԿԳՈՐԾԱՐԿԻ ՏՈՒԳԱՆՔՆԵՐԻ ՆՈՐ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

Հունիսի 1-ից Վրաստանում ուժի մեջ է մտնում եւ մինչեւ տարվա վերջ կգործի առանց կոնտակտ պարեկության եւ վարորդների տուգանման 100 միավորի համակարգը:

2018 թվականի հունվարի 1-ից վարորդական վկայականին կավելացվի ողջ տարվա հաշվով 100 միավոր: Ծանապարհային երթեւեկության կանոնների յուրաքանչյուր խախտման համար, կիսմյակ միավորների որոշակի քանակություն: Վարորդական վկայականում 0 միավոր մնալու դեպքում, վարորդը մեկ տարով զրկվում է մեքենան վարելու իրավունքից:

ԱՆՆԱԽԱԴԵՊ ՓԱՍՏ ԿՐԱՑԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿՈՒՄ

Երեք տարի առաջ ամուսնացած Նինո Մեգրելիշվիլին եւ Լեւան Մճեղիձեն որոշել են միասին ծառայել վրացական բանակում: Նրանք տանը ծնողների խնամքին են թողել երկամյա երեխային եւ զինվորագրվել:

18-ամյա Նինո Մեգրելիշվիլին արդեն մի քանի օր է, ինչ անցնում է ռազմական պատրաստություն: Նա միակ աղջիկն է վաշտում: Տասնութ տարեկան է նաեւ Լեւան Մճեղիձեն, որը նույնպես ցանկացավ ծառայել բանակում: Դա առաջին դեպքն է Վրաստանի զինված ուժերի 26-ամյա պատմության մեջ, երբ բանակում միասին ծառայում են ամուսինները:

ԳԱԶԻ ՆՈՐ ՍԱԿԱԳԻՆԸ ԿՈՐՈՇԿԻ ՀՈՒՆԻՍԻՆ

Ինչպես հայտարարեց Վրաստանի էներգետիկայի եւ ջրամատակարարման բաշխման ազգային հանձնաժողովի անդամ Գիորգի Փանգանին, բնական գազի նոր սակագինը կորոշվի հուլիսին: Հիշեցնենք, որ Վրաստանի էներգետիկայի եւ ջրամատակարարման բաշխման ազգային հանձնաժողովին սակագնային հայցեր են ներկայացրել «Ղազտրանսգազ», «Սոկարգազ» եւ «Սոկար Ջորջիանգազ», ինչպես նաեւ «Գազի տարանցման ընկերություն» ընկերությունները:

ՏԱՐԱԴՐԱՄԻ ՓՈԽԱՆԱԿՄԱՆ ԿՈՒՐՍԸ (30 Հունիսի)

Ազգային բանկի կողմից սահմանվել է տարադրամի հետեւյալ կուրսը.

ՏԱՐԱԴՐԱՄ	ԱՌՔ	ՎԱՃԱՌՔ
ԱՄՆ ԴՈԼԱՐ	2.385	2.430
ԵՎՐՈ	2.703	2.805
ՌՈՒՐԼԻ	0.038	0.044
ԴՐԱՄ	0.0038	0.0054

Հունիսի 23-ի համեմատ, դոլարի կուրսը նվազել է 0.005 լարիով:

ՎՐԱՍՏԱՆ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ՝ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԲԻԶՆԵՍԻ ՕՐԵՐ» ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

ՍՏՈՐԱԳՐՎԵՑ ՓՈԽԸՄԲՈՆՍՆԸ ՀՈՒՇԱԳԻՐ

Երեւանում անցկացվեց հայ-վրացական բիզնես ֆորումը, որի կազմակերպիչներն էին Հայաստանի եւ Վրաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատները: Բիզնես-ֆորումին մասնակցեցին երկու երկրների տնտեսական գերատեսչությունների ղեկավարները:

Բիզնես-ֆորումը բացեցին Վրաստանի էկոնոմիկայի եւ կայուն զարգացման նախարար Գիորգի Գախարիան, Վրաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատի նախագահ Նինո Չիքվաշվիլին, Հայաստանի տնտեսական զարգացման եւ ներդրումների նախարար Սուրեն Կարայանը ու Առեւտրաարդյունաբերական պալատի նախագահ Մարտին Սարգսյանը:

Հայաստանի եւ Վրաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատների հանդիպման առաջին մասում ձեւակերպվեց փոխըմբռնման հուշագիր, ապա ներկայացվեցին տեղեկություններ երկու երկրների ներդրումային միջավայրի մասին:

ԵՐԿԿՈՐՄ ԱՌԵՎՏՐԱՏՆԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԽԹԱՆԻՉ

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

կում տնտեսական եւ գործարար կապերի խթանման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, զբոսաշրջության, տրանսպորտային հաղորդակցության ոլորտներում համագործակցության զարգացման ուղղված կոնկրետ ծրագրերի իրականացումը:

Գիորգի Գախարիան ներկայացրեց Երեւանում կայացած քննարկումների արդյունքները եւ ձեռք բերված պայմանավորվածությունները:

Կարեն Կարապետյանը եւ Գիորգի Գախարիան մտքեր փոխանակեցին նաեւ զբոսաշրջային ծրագրերի իրականացման, երկկողմ մշակութային կապերի ամրապնդման եւ երիտասարդության շրջանում փոխճանաչելիության բարձրացման նպատակով համատեղ ծրագրերի իրագործման հնարավորությունների շուրջ:

Այցի շրջանակներում, Վրաստանի էկո-

նոմիկայի եւ կայուն զարգացման նախարար Գիորգի Գախարիան հանդիպում ունեցավ Հայաստանի տնտեսական զարգացման եւ ներդրումների նախարար Սուրեն Կարայանի, տրանսպորտի, կապի եւ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նա-

խարար Վահան Մարտիրոսյանի հետ:

Հանդիպումներում քննարկվել են երկու երկրներում ազատ տնտեսական գոտիների գործունեության, դեպի երրորդ երկրներ համատեղ արտահանման ուղղված ծրագրեր, անդրադարձ է արվել նաեւ Լարսի ավտոճանապարհին, բեռնափոխադրումներին եւ ուղեւորափոխադրումներին առնչվող մի շարք խնդիրների: Քննարկվել են հետագա համագործակցությանն առնչվող այլ հարցեր:

ՕՐԱԿԱՐԳՈՒՄ ՀԱՄԱՏԵՂ ԱՐՏԱՀԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ՇՐՎԱՐԵՐԻ ԻՐԱՎԱՆՄԱՅՄԱՆ ՀԱՐՅՆ ԷՐ

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

պերի հետագա զարգացմանը:

Հանդիպմանը քննարկվեցին երկկողմ առեւտրատնտեսական հարաբերությունների զարգացման, փոխշահավետ մի շարք ոլորտներում համատեղ ծրագրերի իրագործման հնարավորությունները: Երկուստեք կարելիվեցին փոխադարձ աջակցությունը՝ երրորդ երկրների շուկաներ մուտք գործելու, համատեղ արտահանման ծրագրեր իրականացնելու հարցում: Զրուցակիցները համակարծիք էին, որ Հայաստանը եւ Վրաստանը, ներգրավված լինելով տարբեր ինտեգրացիոն գործընթացների, Հայաստանը՝ անդամակցելով ԵԱՏՄ-ին, իսկ Վրաստանը՝ ստորագրելով ԵԱՀԻ հետ Ասոցիացման համաձայնագիր, մեծ ներուժ ունեն զարգացնելու փոխգործակցությունը նաեւ այդ գործընթացների շրջանակներում:

ՏԻԳՐԱՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ - 88

ՀՈՒՇԵՐ՝ ՇԱԽՄԱՏԻ ԱՇԽԱՐՀԻ 9-ՐԴ ՉԵՄՊԻՈՆՍԻ ԿՅԱՆՔԻՑ

Աշխատանքային մեր հայրենակիցներից մեկը՝ շախմատի աշխարհի 9-րդ չեմպիոն Տիգրան Պետրոսյանը, այսօր կդադար 88 տարեկան: Նա ծնվել է 1929 թվականի հունիսի 17-ին, Թբիլիսիում: Պետրոսյանների ընտանիքը գաղթել էր Արեւմտյան Հայաստանից, ճաշակել գաղթի ճանապարհներին եղած բոլոր դժվարությունները: Ապրում էր Ռուսթավելու պողոտայի վրա, այն ժամանակվա Սպայի տան կողքին գտնվող բակում: Սովորել է Թբիլիսիի Սոլոյակի թաղամասում, Էնգելսի փողոցի (այսօր՝ Լ.Ասաթիանու) վերջում գտնվող թիվ 5 հայկական դպրոցում:

Դեռեւս չորս տարեկանում Տիգրանը հիանալի նարդի էր խաղում, իսկ 12 տարեկանում հասցրել էր ուսումնասիրել բոլոր լավագույն շախմատիստների խաղերը: Ուզում էր դառնալ դիվանագետ կամ զինվորական, բայց նրա պլանները փոխվեցին, երբ շախմատով հրապուրվեց... Նա սկսեց հաճախել իրենց տանից ընդամենը 200 մետր հեռավորության վրա գտնվող «Պիոներ պալատ»: Նրա առաջին մարզիչ-ուսուցիչը եղել է վրաց գրոսմայստեր Վախթանգ Կարսելաձեն: Ի դեպ նշենք, որ Կարսելաձեն եղել է նաեւ շախմատի աշխարհի կանանց չեմպիոն Նոնա Գափրիդաշվիլու մարզիչ-ուսուցիչը:

Տիգրանի ծնողները նույնիսկ անհանգստացան, որ տղան կարող է աչքաթուղ անել դասերը: Հայրը մի անգամ նույնիսկ կշտամբել էր նրան. «Ա՛յ, տղա, դասերովդ զբաղվիր, շախմատը քեզ հաց չի տա...»: Բայց տղան չլսեց ու շարունակեց իրենը:

Տղան ստիպված էր գիշերային ժամերին հոր հետ միասին փողոցներ մաքրել: Վաղ հասակից, զրկվելով հորից, ապա՝ նաեւ մորից, նա գիշերային ժամերին արդեն մենակ սկսեց փողոցներ մաքրել ու հաց վաստակել: Կոպեկ-կոպեկ հավաքելով՝ Տիգրանը գրախանութում գնեց Արոն Նիմցովիչի՝ շախմատի մասին «Իմ համակարգը պրակտիկայում» աշխատությունը եւ ավելի տարվեց շախմատով:

1946 թվականին Տիգրան Պետրոսյանը Թբիլիսիից տեղափոխվեց Երեւան: Այնտեղ խնդրեց էքստենզ կարգով հանձնել 8-11-րդ դասարանների բոլոր քննությունները: Նրան ընդառաջեցին. երեք տարվա ընթացքում հանձնելով բոլոր քննությունները՝ Տիգրանը ընդունվեց Վ.Բրյուսովի անվան օտար լեզուների ինստիտուտ: Սակայն, նրա տարերքը շախմատն էր:

«Ես չեմ կարծում, որ շախմատն իսկապես սիրող շախմատիստը հաճույք ստանա բացառապես իր հավաքած միավորների քանակից: Շախմատում առավել կարելու է պարտիայի ընթացքում ստացած եւ պարգևատրված հաճույքը, որով էլ տարբերվում է հետաքրքիր խաղը սո-

վորականից»,- ասում էր նա:

1959թ. Տիգրան Պետրոսյանը դարձավ շախմատի տղամարդկանց առաջնության ԽՍՀՄ չեմպիոն:

Կարճ ժամանակ անց, Տիգրանը դարձավ Միխայիլ Բոտվիննիկի մրցակիցը շախմատի աշխարհի մրցաշարում: Դա ամենաթեժ պայքարն էր «երկաթյա» Բոտվիննիկի հետ, որի խաղերը Տիգրանը լավ էր ուսումնասիրել եւ դարձել այն ժամանակի աշխարհի չեմպիոնի երկրպագուն: Սակայն, եկել էր ուժերը չափելու նրա ժամանակը, երբ նա պետք է խաղար Բոտվիննիկի հետ. երիտասարդ շախմատիստը պարտվում է, բայց չի հուսահատվում ու հուսախաբ անում իր երկրպագուներին:

Ընդամենը մեկ տարի անց, 1963թ. մայիսի 20-ին, մատչ-ռեւանշում, Բոտվիննիկը շնորհավորանքի ձեռք մեկնեց Տիգրանին: Մոսկվայի էտրադային թատրոնի մոտ հավաքված երկրպագուները տոնեցին Տիգրանի հաղթանակը՝ պարելով հաղթական հայկական «Քոչարին»: Ողջ հայությունը ցնծության մեջ էր, ցնծում էր Թբիլիսին ու Վրաստանը եւս, որ Աշխարհի շախմատի 9-րդ չեմպիոնը Տիգրան Պետրոսյանն էր:

«Շատ գահեր է կորցրել հնում Հայաստանը մեր ամեն, /Աշխարհակալ Հայաստանը քեզնով աշխարհ կգա դեռ, /Թեկուզ անթուր Տիգրան Մեծով ու բյուր հազար ծիրանի, /Ամեն կռիվ այս շախմատի մի բուռ դաշտի մեջ լինի»,- այսպիսի խոսքեր է նվիրում Տիգրան Պետրոսյանի երկրպագուն՝ Մեծն Շիրազը:

Տիգրան Պետրոսյանի կյանքն ու հաղ-

թանակները հեշտորեն չեն տրվել նրան: 1966թ. Բորիս Սպասկու հետ Աշխարհի չեմպիոնի մրցությունից առաջ, գրոսմայստեր Ալեքսանդր Կոտովը գրեց. «Հավակնորդի հաղթանակը կասկած չի հարուցում, Սպասկուն մնում է միայն ձեւակերպել շախմատային իր իրավունքներն ու փաստաթղթերը»: Երեւի Կոտովը մոռանում էր, որ խոսում է շախմատի գործող չեմպիոնի մասին, ով դեռ չէր պատրաստվում հեռանալ շախմատի աշխարհից:

նում ընդմիջում...»,- գրում էր Տիգրան Պետրոսյանը: Շախմատային աշխարհում մեծ տեղ էր տրվում Պետրոսյանի խաղաոճին, նրան անվանել են «Կենտրոնական պաշտպան», «Երկաթե Տիգրան», «Ամխոցելի Տիգրան», նույնիսկ «Վագր»:

1966թ., դառնալով Աշխարհի չեմպիոն, Տիգրան Պետրոսյանն ասել է, որ չի զարմանա, երբ երեք տարի հետո իր մրցակիցը կրկին Բորիս Սպասկին լինի: Սա մրցակցին ճիշտ գնահատելն է: 1969թ. նա պարտվեց Սպասկուն խոստովանելով, որ ինքը կարող էր տանուլ չտալ եւ հաղթել: Բայց զիջում է նրան մեծահոգաբարձ գտնելով, որ Սպասկու համար եւս ցավալի կլիներ պարտությունը: Սա ցույց է տալիս նրա ոչ փառասեր լինելը, որը ոչ բոլորին է հատուկ:

Ձրկվելով իր կոչումից՝ նա զարմացրեց աշխարհին իր հանգստությամբ, այսպիսի ներքին հանգստություն, արժանապատվություն ու պատվասիրություն չունեւ ուրիշ ոչ մեկը, նրա մեջ չզգացվեց վիրավորված

ինքնասիրությունը, նույնիսկ այն, որ խաղը տանուլ էր տվել իր 40-ամյակի օրը:

Ասենք նաեւ, որ Տիգրան Պետրոսյանը փիլիսոփայական գիտությունների թեկնածու է, 1968-1977 թթ. եղել է Մոսկվայի «64» շաքաթաթերթի խմբագիրը: Պարզեւատրվել է ժողովուրդների բարեկամության, «Պատվո նշան» շքանշաններով:

Տիգրան Պետրոսյանի կյանքում մեծ դեր է խաղացել նրա կինը՝ Ռոման: Նա ամուսնուն ազատել էր կենցաղային ամեն տեսակ հոգանքից: Այդպես էին վարվում նաեւ նրա երկու որդիները՝ Միշան ու Վարդանը: Երկուսն էլ իրենց ընտանիքներով այսօր ապրում են Մոսկվայում:

Ժողովուրդը շատ էր սիրում ու գնահատում Տիգրան Պետրոսյանին: Ռուս գրոսմայստեր Մարկ Թայմանովը իր հուշերում գրում է. «Երբ Տիգրանը աշխարհի չեմպիոն էր, ես մի առիթով Երեւանում էի: Օպերային թատրոնի համերգներից մեկի ժամանակ, դահլիճը լեփ-լեցուն էր, առաջին գործողությունն արդեն սկսվել էր, երբ հանկարծ լույսերը վառվեցին, եւ նվագախումբը լռեց: Հանկարծ մեկ մարդու նման դահլիճը ոտքի կանգնեց: Պարզվեց, որ Տիգրան Պետրոսյանն ու նրա կինը մի փոքր ուշացել էին համերգից: Տիգրանին ու նրա կնոջը հոտնակայա դիմավորելուց հետո, հանդիսատեսը նստեց միայն այն ժամանակ, երբ Տիգրանն ու Ռոման գրավեցին իրենց տեղերը: Լույսերն անջատվեցին, եւ համերգը վերսկսվեց»:

...Մահվանից կարճ ժամանակ առաջ, նա ընկերոջը նամակով հայտնում է, որ շատ կուզեմար մի պատրվակով մեկնել Երեւան, իսկ եղբորը խորհուրդ է տալիս տեղափոխվել Երեւան եւ այնտեղ ապրել:

1983թ. կայացած մրցաշարերում, Տիգրան Պետրոսյանը անսովոր արդյունք ցույց տվեց՝ 1 հաղթանակ, 3 պարտություն եւ 10 ոչ-ոքի: Անհաջող ելույթները չկարողացավ պարզաբանել նույնիսկ ինքը՝ Տիգրան Պետրոսյանը: Ամեն ինչ պարզվեց մեկ տարի հետո... բժիշկները նրա մոտ հայտնաբերեցին ենթաստամոքսային գեղձի քաղցկեղ: Վիրահատությունից հետո, նա ապրեց ընդամենը վեց ամիս: Այդ ընթացքում նա շատ թույլ էր, գրեթե չէր կարողանում շարժվել: Շուտով հրաժեշտ տվեց կյանքին, ընդամենը 55 տարեկան հասակում, 1984 թվականի մայիսի 1-ին: Կնոջ ցանկությամբ նա թաղվեց Մոսկվայի հայկական գերեզմանատանը:

Պատրաստեց ԱՆՆԱ ՍՈՐԻՔԵՅԱՆԸ